

najčešće od plastike, ispunjeno laganom krutom pjenom, duž. 2 do 4 m, šir. 50 do 70 cm, vis. 10 do 20 cm. Vozač dovede a. (ili čunji) na prednju strminu velikog ocean-skog vala i kreće se njime ispred krete vala dostižući brzine do 50 km/h. A. se koristi i u mirnom moru, gdje se vuče brzim motornim čamcem (onda je manjih dimenzija), ali je istisnut skijama; masovno se koriste akvaplan-jedrilice (daske za jedrenje).

akvaplaning, vrsta sp. skijanja na vodi akvaplanom, uz vuču motornog čamca.

al-fil, fil (arap.; slon), jedna figura u šatrandžu. Fil se kretao koso kao lovac u šahu, ali samo za dva polja, npr. s početnog polja c1 na e3.

al-mudžanah (arap.; krilata), jedna od najčešćih tabija u šatrandžu. Razlikuje se od ostalih tabija po bržem razvoju figura.

alaklatna izdržljivost, sposobnost organizma da obavlja neku radnju maksimalnim intenzitetom; to je posljedica fosfogennih procesa bez kisika. Radnje ove vrste pretežno se očituju brzinom i intenzitetom i mogu trajati najviše 10–15 sek. Pri ocjenjivanju a.i. uzima se u obzir intenzitet i trajanje neke vježbe.

Albano-sistem, način obilježavanja veslačkih, kanističkih i kajakaških regatnih staza; natjecateljske staze su po cijeloj dužini međusobno odvojene raznobojnim plovcima. A. je prvi put upotrijebljen 1960. prilikom održavanja OI na jezeru Albano kod Rima.

albatros, golf: naziv za rezultat koji je za tri udarca manji od para za datu rupu.

Albert, Flórián (1941), mađ. nogometni reprezentativac; sudjelovao na OI 1960 (III), PS 1962 i 1966; nastupio za reprezentaciju FIFA (Rio de Janeiro, 1968). Dobitnik zlatne lopte za 1967.

Albert Hall (Royal Albert Hall), koncertna dvorana u Londonu, u kojoj se održavaju i boksačka natjecanja. Prvi boksački meč u A.H. održan je 1918.

Albi, franc. auto-moto trkalište kod Toulou-sea, duž. staze 3,6 km.

Albini, Tomislav (1911–44), klesarski radnik, reprezentativac u boks, član zagrebačkog BK Herkules (1935–41); trostruki prvak Jugoslavije u teškoj kategoriji. Predratni član SKOJ i KP, aktivist NOP u Zagrebu; neposredno pred odlazak u partizane uhapšen i strijeljan.

Albinov protugambit, šah: varijanta daminog gambita, nazvana po austr. šahistu A. Albinu (1848–1920). Nastaje nakon uvodnih poteza 1. d4 d5, 2. c4 e5, kada žrtvovanjem

centralnog pješaka crni želi otežati normalni razvoj bijelih figura.

Albright, Tenley (1935), amer. reprezentativka u umjetničkom klizanju. Na OI 1952 osvojila II mjesto, a 1956 I. Zlatnu medalju na PS osvojila 1953 i 1955.

Album FIDE, šah: zbornik najboljih šah. problema i studija za određeno razdoblje. Izdaje se svake treće god.; prvi obuhvaća period 1956–58, a retrospektivno je izdan zbornik za period 1945–55.

ALC → *Alpski letalski center Lesce-Bled*

Aldrin, Edwin (1930), amer. astronaut, drugi čovjek koji je 1969. nakon prvog uspješnog spuštanja, stupio na Mjesec, 20 min poslije N. Armstronga, iz lunarnog modula Eagle, svemirskog broda Apollo 11. Postigao SR u trajanju boravka u kozmosu izvan svemirskog broda (2 h i 10 min), koji je kasnije premašen.

aleiptes (grč.), odgojitelj i stručni maser atletičara (rvača i šakača) u ant. palestri.

Aleksa Dundić, prvi Omladinski konjički klub u novoj Jugoslaviji, osn. 1947 u Beogradu; bavi se pretežno turnirskim disciplinama, a ima i galopsku sekciju. U preskakanju prepona osvojio je više puta PJ i prvenstvo Srbije.

Aleksejev, Vasilij Ivanovič (1942), sovj. reprezentativac u dizanju utega, zaslužni majstor sporta SSSR; prvi je u olimpij. triatlonu uspio dići 600 kg (1970), njegov SR je 645 kg (1972), odn. u dvije discipline (objeručnim trzajem i izbačajem) 445 kg (1977); pobjednik je na OI 1972 i 1976 u super teškoj kategoriji; prvi na PE 1970–75, 1977–78; prvak SSSR 1970–74 i 1976.

Aleksić, Dragoljub (1910), bravar; cirkuski i zrakoplovni akrobat koji je prikazivao u letu, na aeromitinzima i samostalnim nastupima u zemlji i inozemstvu, stekao popularnost izlaženjem iz sjedišta aviona u letu i spuštanjem niz ljestve na čijem se kraju držao zubima. Većinu javnih nastupa izvodio je u suradnji sa Zrakoplovnim savezom Jugoslavije.

T. ALBINI

V. ALEKSEJEV

ALBI, auto-moto trkalište

ALFA ROMEO, formula 1